

**Виступ проф. Я. Драгана
в обговоренні доповіді проф. Я. Довгого
та спогадів п. Ю. Плетінки**

Ярослав ДРАГАН

Львівський національний університет “Львівська Політехніка”
вул. Степана Бандери, 12, Львів 79005, Україна

Шановні учасники семінару, колеги!

Будучи випускником фізичного факультету Львівського університету, а тепер працівником Львівської політехніки, хочу дещо додати, коли мова заходить про радіофізику та радіотехніку. Спершу маю дати певні пояснення. Оскільки у доповіді керівника семінару Я. Довгого про Мирона Плетінку та у спогадах сина М. Плетінки п. Юрія були заторкнуті питання з історії радіофізики, не відокремлюючи її від радіотехніки, почуваюся зобов'язаним додати декілька фактів.

Обидві дисертації (кандидатську і докторську) я захищав саме за спеціальністю “Радіофізика”: кандидатську – на спеціалізованій вченій раді Львівського університету, де керівником ради тоді був проф. І.Р. Юхновський, а докторську – в Харківському університеті, де радіофізичний напрям має давню традицію, починаючи з 20-х років минулого століття, зокрема, маю на думці наукову школу дійсного члена НТШ проф. Д. Рожанського.

Нагадаю, що спеціальність “Радіофізика” у спецраді фізичного факультету Львівського університету з'явилась за таких обставин. Після відомих цькувань та звільнення з посади ректора ЛДУ проф. Є.К. Лазаренка на його місце був призначений проф. М.Г. Максимович, до того ректор Львівського політехнічного інституту. У ЛПІ М. Максимович у спецраді репрезентував спеціальність “Радіотехніка”. В університеті ж на спецраді фізичного факультету така спеціальність якось “не пасувала”. Тому в ЛДУ ця спеціальність у спецраді перетворилася на “Радіофізику”.

Нас, мене і пізнішого випускника фізичного факультету Якова Дуброва, що працювали в одній групі (група теорії сигналів) Фізико-механічного інституту, після певних непорозумінь з партійним керівництвом взяв під свій “захист” І. Юхновський, який був у мене першим опонентом з кандидатської дисертації. На Раді фізичного факультету ЛДУ ми обидва (у різний час) успішно захистили кандидатські дисертації. А представляла мене до захисту кафедра М. Максимовича, утворена на факультеті після його переходу до Університету. Ця кафедра мала назву “кафедра теоретичних основ електрорадіотехніки”.

У процесі ознайомлення цієї кафедри з суттю моєї дисертаційної праці я зблизився як з членами кафедри, так і з учасниками кафедрального наукового семінару, а також з членами спецради – професорами Ю. Величком, Л. Синицьким, Б. Блажкевичем, Б. Мандзієм

та ін. вченими, бо доводилось брати активну участь в організовуваних ними наукових конференціях і семінарах. Про долю М. Плетінки ми знали як про талановитого радіофізика і дуже порядну людину. Але й про Є. Замору була загалом позитивна думка як про одного з організаторів радіотехнічного факультету. Хто стикався з тоталітарним режимом і знайомий із принципами тоталітарного контролю, не подивується, що й він (Є. Замора), напевно, не міг не мати над собою “контролера”. І справа ця не така проста...

Детальніше про деякі факти з історії радіофізики (на фізичному факультеті вже після захисту кандидатської дисертації я два роки читав курс статистичної радіофізики, бо на більше начальство Фізико-механічного інституту дозволу не дало, хоч кілька моїх тодішніх слухачів захистили докторські дисертації і працюють у Києві та Львові) можна дізнатись з моєї статті (Я. Драган. Суб'єктивні нотатки: становлення теорії стохастичних сигналів і Тернопільщина // Тернопіль'96. Регіональний річник. – Тернопіль: Збруч, 1996. – 735 с. – С.260-264).